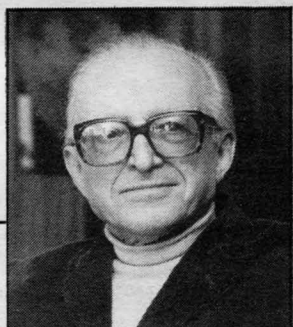

EL DAVANTAL DE PERE CALDERS

Entrellats de mal treure

Durant una llarga temporada, va ésser de molta moda entre els fanàtics del progressisme afirmar que Walt Disney era un pervers que, amb els seus dibuixos animats, corrompia les criatures, les inclinava a favor del mal. Jo vaig dir que creia que no n'hi havia per a tant i que algunes pel·lícules del mateix gènere procedents de països de l'Est eren més temibles, a desgrat de la seva càrrega de bones intencions. No pas —afegia jo— per un sentit moral condemnable, sinó perquè tècnicament eren tan inferiors que les comparances les deixaven en mal lloc.

Ara topo amb una barreja de sentiments oposats, per culpa de la còpia de Disneylàndia inaugurada prop de París. Els mitjans informatius ens n'han mostrat una gran profusió d'imatges i m'han fet l'efecte que l'encant tradicional de París se'n ressentia. No temo únicament pels infants. La veritat és que la gent gran que els hi acompanya, resseguint atraccions i parades de menjucs, també se la carregarà. Segons com, un retorn a la infantesa és saludable, refresca l'esperit. Però no pas sempre... Algú pot sofrir retrocessos mentals d'aquells que deixen conseqüències negatives i qui sap si ens n'adonarem prou.

Amb ganes de buscar similituds, és el que passa amb l'alimentació i amb les excel·lències —o mancances— de la gastronomia. Els especialistes en els refinaments del paladar mostren una unanimitat sense fissures a l'hora de condemnar la cuina americana, el menjar ràpid a base de conserves i de preparats d'urgència. Però és un sistema que s'ha anat escampant per tot el món, amb la mateixa força arrasadora de les begudes de cola. I com que cada vegada se'ns informa més detalladament, rebem notícies contradictòries. A la seva manera els americans (vull dir els del nord, ja s'entén) demostren que des del punt de vista

de l'aprofitament físic es nodreixen prou bé, se'ls veu d'una corpulència —en termes generals— superior a la dels habitants de les zones anomenades de la cuina de l'oli d'oliva, de la cultura del blat de moro i altres d'igualmente històriques.

Ara que celebrarem uns Jocs Olímpics, ja veurem qui s'emporta més medalles. Algú dirà, amb raons sòlides, que això no significa res. Però aleshores m'agradaria de saber per què anem tan esverats i donem tanta importància a una competició que té com a base la prosperitat muscular. De bo de bo, si anéssim de cara a les tradicions locals, retornaríem als concursos

propis de les festes majors dels temps passats, que donaven premi a qui podia consumir amb menys temps una quantitat més gran de carn d'olla.

El cas és que cada vegada som més masoquistes: descobrim que tot fa mal, que tant mata menjar molt com menjar poc. Que és dolent estar-se massa quiet i que també perjudica bellugar-se amb excés. Tot se'ns torna d'alta precisió, de balança fina, i continuem tement la mort, però cada cop ens ajup més la por de viure.

Pel que fa a l'alimentació, hi ha unes quantes certeses que no podem negar: abans —posem quan jo era nen— els aliments eren més purs, la cuina més sana, respiràvem un aire més net i bevíem una aigua menys contaminada. Però no assolíem la talla de les generacions posteriors, la mortalitat infantil era superior a la d'ara i la mitjana de vida apuntava nivells de durada més baixos.

Qui sap si tot el món no se'ns convertirà en una monumental Disneylàndia, on no és segur que la gent sigui més feliç, però anirà adoptant una expressió tanoca que potser els ajudarà a sentir-se contents i enganyats. Tot plegat deu voler dir alguna cosa, però aneu a saber què...

Pere Calders

